

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЗА 2016. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-09-16-1-741/17

Сарајево, јул 2017. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	4
II	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ	6
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ.....	7
1.	Увод	7
2.	Реализација ранијих препорука	7
3.	Систем интерних контрола.....	8
4.	Буџет и извјештавање	10
5.	Извршење буџета	10
6.	Биланс стања.....	13
7.	Јавне набавке	14
8.	Приходи.....	16
9.	Остало	17
10.	Коментари	18
	Прилози	18

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комисија)** за 2016. годину који обухватају: Биланс стања, Преглед прихода, примитака и финансирања, Преглед расхода и издатака из буџета, Посебне податке о платама и броју запослених, Преглед динамике запошљавања, Преглед сталних средстава у облику ствари и права, Преглед капиталних улагања и Анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Комисије одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји Комисије не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу одабира ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

¹ У складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине, Канцеларија за ревизију у оквиру финансијске ревизије проводи ревизију финансијских извјештаја и у вези с истом, ревизију усклађености.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Комисије приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2016. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Комисије за 2016. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима којима се Комисија руководи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Комисије је такође одговорно да обезбједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.² Поред наведене одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Комисије, према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

---

² Нови ISSAI 4000 је усвојен у децембру 2016. године и замјењује раније ISSAI 4000, 4100 и 4200.

Мишљење

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Комисије за 2016. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- Недостатке и слабости у процесу јавних набавки (тачка 7. Извјештаја);
- Неефикасност у реализацији пројекта везаног за развој Јединственог изборног информационог система Босне и Херцеговине (тачка 9. Извјештаја).

Сарајево, 11.07.2017. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

Критеријуми за ревизију:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину;
- Закон о финансирању институција БиХ;
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти;
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС);
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ;
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ;

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

У складу са Изборним законом БиХ³ основана је Комисија, као независан орган који извјештај подноси непосредно Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине. Комисија је надлежна за имплементацију:

- Изборног закона БиХ,
- Закона о финансирању политичких странака⁴,
- Закона о Савјету министара БиХ⁵ (у дијелу који се односи на надлежност Комисије везано за оцјену да ли кандидати за предсједавајућег, министре и замјенике министара у Савјету министара БиХ испуњавају услове за именовање)
- Закона о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције⁶ (Комисија врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора Агенције).

Комисија се састоји од седам чланова које именује Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ.

Сједиште Комисије је у Сарајеву.

2. Реализација ранијих препорука

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Комисије за 2015. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење са скретањем пажње. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених недостатака и слабости. Комисија је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у ревизорском извјештају за 2015. годину.

Увидом у предузете активности, те освртом на реализацију датих препорука, утврдили смо сљедеће:

2.1. Реализоване препоруке

- Комисија је системски приступила планирању буџета, као и реализацији одобреног буџета (вишегодишњег капиталног пројекта);
- Унапријеђене су интерне контроле у погледу евидентирања и правдања путних налога;
- Успостављен је систем праћења и контроле трошкова репрезентације.

³ Службени гласник БиХ, бр: 23/01, 07/02, 09/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 18/13, 07/14 и 31/16

⁴ Службени гласник БиХ, број 95/12

⁵ Службени гласник БиХ, бр: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08

⁶ Службени гласник БиХ, број 103/09 и 58/13

2.2. Препоруке чија је реализација у току

- Предузете су активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле. Крајем године именована је радна група за попис пословних процеса и процјену ризика;
- Комисија је прибавила мишљење Министарства финансија и трезора Бих, али није извршена измјена Правилника о возилима у коме би и Комисија имала право на специјализована возила.

2.3. Нереализоване препоруке

- И у 2016. години је уочена недоследност у евалуацијама понуда, као и слабости у захтијеваним условима дефинисним тендерском документацијом;
- Већ дужи низ година није реализован вишегодишњи капитални пројекат, процедуре набавки које се вежу за реализацију овог пројекта нису окончане;
- Комисија није предузимала активности на отклањању недостатака у систему управљања изборним материјалом нити побољшању претпоставке за провођење пописа и исказивања тачног стања материјала;
- Оцјену реализације препоруке за избор добављача за услуге сервиса возила није било могуће оцијенити јер је поступак започет раније и окончан истовремено са достављањем Извјештаја за 2015. годину.

3. Систем интерних контрола

Комисија је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Организација и руковођење: Изборним законом БиХ дефинисано је да се Комисија састоји од седам чланова које именује Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ на период од седам година. Предсједник Комисије бира се из реда чланова Комисије по принципу ротације, једанпут у седам година у трајању од двадесет и једног мјесеца. Административно-техничке и стручне послове за Комисију обавља Секретаријат којег оснива Комисија.

Унутрашња организација и начин рада утврђен је Правилником о унутрашњој организацији Секретаријата, који је усаглашен са одредбама Одлуке о начелима за утврђивање унутрашње организације органа управе Босне и Херцеговине и Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине, на који је Савјет министара БиХ дао сагласност у јануару 2014. године. Истим су систематизована радна мјеста за седамдесет и четири извршиоца. Поред тога, Правилником је предвиђено да у години у којој се проводе редовни, пријевремени, поновљени или одгођени избори на приједлог генералног секретара Секретаријата, Комисија доноси план о ангажовању особља за ванредне, привремене или повремене послове због припрема и провођења избора. На основу плана, Комисија доноси посебан правилник којим ће се регулисати начин и трајање ангажовања додатног особља, називи и описи послова, услови за обављање истих и број извршилаца.

С обзиром да су се у 2016. години одржавали локални избори, Комисија је донијела Правилник о начину и трајању ангажовања додатног особља за припрему и провођење локалних избора 2016. године којим је предвиђен ангажман 32 запосленика на

одређено вријеме путем јавног огласа у трајању пет или осам мјесеци овисно о позицији, почев од априла 2016. године. Такођер, предвиђен је ангажман до 140 извршилаца у припреми и провођење избора у Секретаријату Комисије по основу уговора о дјелу у периоду од 15.05.2016. године до завршетка изборних активности, а најдуже до осам мјесеци. У Главном центру за бројање предвиђен је ангажман до 475 извршилаца, на период до четири мјесеца, почев од августа 2016. године до затварања Главног центра за бројање.

Правилником о унутрашњој организације Секретаријата Комисије дефинисано је да Секретаријатом руководи генерални секретар са статусом руководећи државни службеник – секретар. Рад у Секретаријату је организован успостављањем пет основних организационих јединица.

Радно мјесто генералног секретара у Комисији је, због одласка запосленог у пензију, упражњено од 01. јануара 2016. године. Одлуком чланова Комисије из јануара 2016. године руководећи државни службеник Секретаријата (шеф сектора) именован је за обављање послова вршиоца дужности генералног секретара. Конкурсну процедуру за именовање генералног секретара Агенција за државну службу БиХ је започела још у априлу 2016. године, а која и поред више ургенција од стране Комисије, до момента обављања завршне ревизије (мај 2017. године) није окончана. Вршилац дужности генералног секретара остварује право на коефицијент за обрачун плате из платног разреда Б7.

Препоручујемо свим релевантним институцијама да заузму проактиван став по питању именовања генералног секретара, а имајући у виду чињеницу да се ради о врло значајној позицији за функционисање и рад институције.

Финансијско управљање и контрола: Комисија је предузимала активности на успостављању система финансијског управљања и контроле, међутим исти није у цијелости имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ, Приручником за финансијско управљање и контролу у институцијама БиХ и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Крајем године формирана је радна група за попис пословних процеса и процјену ризика у Комисији. Стога, у 2016. години нису утврђени ризици за пословне процесе нити је донешена стратегија управљања ризицима, као ни политике и процедуре за дефинисање контролних активности које би умањиле ризике по процесима.

Комисија је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2016. годину и благовремено исти доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

Препоручујемо Комисији да интензивира активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле, а све у циљу успостављања свеобухватне и ефикасне интерне финансијске контроле.

Интерна ревизија: У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁷ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁸, интерну ревизију у Комисији обавља Јединица интерне ревизије Парламента БиХ.

⁷ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁸ Службени гласник БиХ, број 49/12

У 2016. години ревидирана су два процеса и то: плате и накнаде плата запослених у Комисији и јавне набавке у Комисији, о чему су сачињени извјештаји и дате препоруке. Такође, извршена је и накнадна ревизија по обављеној ревизији система уговорених и других посебних услуга. Комисија је сачинила план активности за поступање по препорукама интерне ревизије.

4. Буџет и извјештавање

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2016. годину⁹, Комисији су одобрена средства у износу од 6.896.000 КМ и то за текуће издатке 6.644.000 КМ, а за капиталне 252.000 КМ. Финансирање капиталних издатака је одобрено дијелом из буџета (240.000), а дијелом од продаје основних средстава (12.000 КМ).

С обзиром да су се у 2016. години одржавали локални избори буџет је одобрен за финансирање непосредне потрошња (2.933.000 КМ) и локалних избори 2016. године (3.951.000 КМ). У циљу успостављања систематичнијег праћења утrophка средстава по носиоцу трошка, отворени су субаналитички кодови (непосредна потрошња и локални избори).

Комисија је током године два пута извршила реструктурисање расхода, које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ, према којима је извршена измјена структуре расхода унутар одобреног буџета. Укупан износ реструктурисања износио је 486.000 КМ и то смањењем планираних трошкова за набавку материјала за наведени износ уз повећање трошкова издатака за телефонске и поштанске услуге (473.000 КМ), издатке за енергију (8.000 КМ) и набавку опреме (5.000 КМ).

Поред тога, Комисија је током 2016. године располагала са средствима одобреним на име вишегодишњег капиталног пројекта (1.137.705 КМ) и донираним средствима (94.522 КМ). У коначници Комисија је у 2016. години располагала са средствима у укупном износу од 8.128.228 КМ.

Годишње финансијске извјештаје за 2016. годину Комисија је сачинила и доставила надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Такође, Годишњи извјештај о реализацији Плана и програма рада Комисије за 2016. годину достављен је Савјету министара БиХ.

Годишњи финансијски извјештаји Комисије објављени су на интернетској страници www.izbori.ba

5. Извршење буџета

У Годишњем финансијском извјештају Комисије за 2016. годину, исказани су расходи у износу од 5.951.015 КМ, што у односу на одобрени буџет у износу од 6.896.000 КМ представља остварење од 86%.

---

⁹ Службени гласник БиХ, број 101/15

Значајни расходи односе се на: бруто плате (2.408.147 KM), уговорене и друге посебне услуге (1.004.001 KM), набавку материјала (836.743 KM) те издатке за телефонске и поштанске услуге (640.107 KM.)

Преглед расхода буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1. Бруто плате

Укупни издаци за бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2016. године исказани су у износу 2.408.147 KM, од чега је за непосредну потрошњу исплаћено 2.219.879 KM, а за локалне изборе 188.267 KM. Законом о буџету Комисији су одобрена средства за плате и накнаде за седамдесет и једног запосленог, као и за ангажовање тридесет и два лица, на одређено вријеме, за потребе локалних избора 2016. године.

Запошљавање: Комисији су Законом о буџету одобрена средства за запошљавање тридесет и два лица на одређено вријеме за потребе обављања локалних избора 2016. године. Динамиком запошљавања одобрен је ангажман двадесет лица на период од осам мјесеци и дванаест лица за обављање послова до пет мјесеци. Запошљавање на одређено вријеме је извршено у складу са Правилником о начину и трајању ангажмана додатног особља за припрему и провођење локалних избора 2016. године. *Увидом о одредбе Правилника може се констатовати одступање у периоду ангажовања лица на одређено вријеме у односу на динамику запошљавања дефинисану Законом о буџету.* По проведеном јавном огласу закључен је уговор о раду на одређено вријеме (осам мјесеци) са шест извршилаца, док је са двадесет и шест лица закључен уговор о раду на пет мјесеци. *Због наведеног одступања у запошљавању на одређено вријеме реализација издатака на позицији бруто плата и накнада је 60% у односу на одобрена средства за локалне изборе 2016. године.*

С друге стране, уочено је повећање издатака на позицији уговора о дјелу у односу на првобитно планирана средства. Издаци за уговоре о дјелу су реализовани у нето износу од 452.935 KM. Ангажман спољних сарадника извршен је за обављање припремних радњи, провођење избора и бројање гласачких листића. У периоду од јуна до децембра 2016. године извршен је ангажман 573 спољна сарадника.

Накнаде плате за продужени рад: Накнаде плате за продужени рад износе 48.852 KM и евидентирани су на основу исплате накнаде за продужени рад за 66 запослених. Право на признавање прековремених сати рада вршено је на основу интерне одлуке о увођењу прековременог рада везано за потребу повећаног обима посла ради провођења локалних избора 2016. године. Значајнија средства су исплаћена за запослене Комисије који су прековремено обављали послове, док је незнатан дио накнаде за прековремени рад (1.998 KM) признат и лицима која су ангажована по основу уговора о раду на одређено вријеме.

Имајући у виду с једне стране чињеницу да су буџетом одобрена средства за пријем запослених на одређено вријеме за потребе провођења локалних избора 2016. године те да иста нису у цијелости реализована, а са друге стране да је обрачунат значајан број сати за продужени рад стално запосленим у Комисији препоручујемо да се изврши анализа стварних потреба ангажовања додатног особља те да се у циљу растерећења стално запослених, у складу са Правилником о начину и трајању ангажовања додатног

особља за припрему и провођење локалних избора 2016. године, врши запошљавање лица на одређено вријеме.

Поново препоручујемо да се сачини динамички план активности који ће омогућити праворемено обављање свих активности везаних за обављање избора те да се исплата средства за продужени рад запослених врши само у изузетним случајевима уз првенствено разматрање могућност прерасподјеле радног времена.

5.2. Телефонске и поштанске услуге

Издаци телефонских и поштанских услуга исказани су у износу 640.107 КМ, а односе се на издатке за поштанске услуге (582.490 КМ), мобилне телефоне (18.781 КМ), фиксне телефоне (18.352 КМ), издатке за интернет (14.735 КМ) и брзу пошту (5.749 КМ).

Поштанске услуге: Издаци за поштанске услуге евидентирани су у износу 582.490 КМ. Значајнији издаци су реализовани на основу плаћања услуге поштанске доставе образаца за регистрацију бирача који гласају путем поште и доставе сета коверата са гласачким листићима. Комисија је током године, вршила реструктурисање средстава на ову позицију (473.000 КМ) због недостатка средстава. Разлог за значајније одступање је повећан број пријављених бирача за гласање и измјена Изборног закона, по коме се гласачки листићи бирачима који гласају путем поште достављају путем препоручене међународне пошिल्ке, док је првобитно планирање средстава извршено на основу искустава из ранијих година.

Мобилни телефони: Интерним актом Комисије дефинисано је право на признавање трошкова мобилних телефона за 22 запослена. Предсједнику и члановима Комисије утврђено је право на коришћење мобилних телефона у мјесечном износу од 170 КМ. Комисија ни у 2016. године није извршила пренос права за мобилне телефоне на физичка лица. Тачније, Комисија је ранијих година закључила уговор са телеком оператерима о пружању услуга телефоније, који је куповином телефона у 2016. години аутоматски продужен. По обављеној претходној ревизији, на основу даних усмених сугестија, Комисија је поднијела захтјеве телеком оператерима за искључење из коришћења службених бројева и за пренос службених претплатничких бројева на приватне корисничке претплатничке бројеве.

5.3. Набавка материјала

Укупни издаци за набавку материјала износе 836.743 КМ, а значајнији издаци се односе на издатке за обрасце и папир (619.455 КМ) и издатке за остали административни материјал (186.264 КМ).

Издаци за обрасце и папир евидентирани су на основу набавке папира са воденим жигом, штампања и паковања као и испоруке гласачких листића за локалне изборе 2016. године. Набавка је вршена на основу закљученог оквирног споразума, чија је вриједност 756.160 КМ. Чланови Комисије су у циљу праћења реализације уговорених услуга именовали лице које је задужено за праћење и извјештавање чланова Комисије о предузетим и реализованим активностима на штампању и паковању гласачких листића. Извјештавање чланова Комисије је вршено усмено. Процесом ревизије уочено је да нису обезбјеђени услови за адекватно праћење реализације уговора, јер јединица мјере

за робу која се испоручује у свим случајевима није исто изражена (оквирни споразум, отпремница, фактура, извјештај о задужењу/раздужењу...).

Препоручујемо Комисији да приликом набавке и испоруке роба поштује принцип једнообразности те обезбједи да се иста испоручује и исказује, како вриједносно тако и количински у истој јединици мјере.

6. Биланс стања

Актива Комисије се односи на готовину, краткорочна потраживања и залихе (8.668 KM) и стална средства исказана по садашњој вриједности (1.509.304 KM). Пасива се односи на краткорочне текуће обавезе и разграничења (318.822 KM) и изворе средстава (1.509.304 KM).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

6.1. Средства у припреми

Стална средства исказана су у вриједности од 1.509.972 KM, од тога су евидентирана средства у припреми у вриједности од 316.391 KM. Евидентирање средстава у припреми извршено је на основу изведених радова на објекту који користи Комисија, а који није у њиховом власништву. Финансирање радова извршено је из средстава Комисије и исто се проводи већ неколико година. Почетно стање на позицији средства у припреми на 01.01.2016. године исказано је у вриједности од 203.608 KM.

Препоручујемо Комисији да предузме све потребне активности за затварање конта средства у припреми.

6.2. Попис средстава и обавеза

Комисија је извршила попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала у складишту на 31.12.2016. године. Одлуком Комисије именоване су три комисије за обављање пописа, Комисија за попис материјалних и нематеријалних сталних средстава, Комисија за попис ситног инвентара, резервних дијелова, материјала у складишту и новчаних средстава те Комисија за попис дуговања. За организацију и руковођење пописом био је задужен шеф Сектора за финансијске и опште послове. Појединачне комисије за попис су за расходовање предложила опрему која је оштећена, дотрајала и технолошки застарјела и која нема садашње вриједности (набавна вриједност је 173.908 KM). Дате приједлоге је усвојио вршилац дужности генералног секретара.

У Елаборату о извршеном попису, који је Комисија усвојила, констатовано је да књиговодствено стање сталних средстава одговара стварном стању, као и да је проведеним пописом уочено да више сталних нематеријалних средстава имају исте називе, а у суштини се ради о различитим средствима те да на појединим средствима инвентурни бројеви недостају или су оштећени. У извјештајима пописних комисија вриједност сталних средстава је исказана за укупна стална средства (троцифрени конто), а не по четвороцифреном конту. У циљу одговарајућег усклађивања

књиговодственог са стварним стањем неопходно је обезбједити презентовање података о стању по појединачним групама конта из модула сталних средстава.

Комисија за попис ситног инвентара, резервних дијелова, материјала у складишту и новчаних средстава попис, у складишту је обавила на основу ванбилансне складишне евиденције те попратне складишне документације (отпремнице, излази, спецификације добављача и сл.). Цијенећи обимност посла приликом пописа средстава у складишту, неопходно је успоставити материјално књиговодство, што је предлагано и у ранијим извјештајима пописне комисије, као и у ревизорским извјештајима. Такође, у циљу ефикаснијег и поузданијег обављања пописа складишта неопходно је дефинисати процедуре поступања са материјалом у складишту, посебно имајући у виду чињенице да се у складишту налазе и новонабављени материјал за гласање и употребљени гласачки материјал.

С обзиром да смо и претходне године утврдили недостатке у систему управљања изборним материјалом који се налази у складишту и да су дате препоруке за унапређење овог процеса, поново препоручујемо Комисији да створи претпоставке за провођење пописа и исказивања тачног стања материјала, те даљњим активностима омогући економично поступање приликом набавки и трошења материјала, без стварања залиха које проузрокују додатне трошкове.

Такође, препоручујемо да се у циљу вјеродостојног финансијског извјештавања, приликом пописа имовине и обавеза у потпуности поступа у складу са Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике прорачуна институција БиХ и Упутством о вршењу пописа имовине и обавеза буџетских корисника институција БиХ.

7. Јавне набавке

Комисија је, у складу са укупно расположивим средствима, у фебруару сачинила План јавних набавки за 2016. годину, који је објављен на интернетској страници Комисије. Измјена и допуна Плана јавних набавки током године вршена је два пута. Значајнији поступци набавки проведени су за потребе локалних избора 2016. године. Комисија нема писане процедуре којима би се дефинисао начин доношења плана јавних набавки, процедуре, овлаштења и одговорности у поступцима јавних набавки те начин праћење реализације уговора. Уочено је да послове припреме тендерске документације и дефинисања критеријума за избор добављача врши комисија за јавне набавке, која врши и евалуацију пристиглих понуда.

Препоручујемо Комисији да се у мјери у којој је могуће врши сегрегација дужности тијekom провођења процеса јавних набавки.

Увидом у Извјештај о укупном броју поступака и укупној вриједности додијељених уговора по врсти поступка и предмету набавки (е-Набавке) утврдили смо да је Комисија закључила уговоре у вриједности од 2.630.938 КМ. Највећа вриједност закључених уговора односи на тринаест процедура проведених путем отворених поступака (1.496.994 КМ). Поред тога, Комисија је провела пет преговарачких поступака без објављивања обавјештења о набавци, 15 конкурентских захтјева.

Увидом у презентиране податке о извршеним набавкама у 2016. години можемо констатовати да је за већи број процедура јавних набавки у Комисији за одређени предмет набавке изабран исти добављач као и у претходно проведеном поступку за исти предмет набавке.

Узимајући у обзир наведено и ризике које за собом веже дуже понављање истог добављача за исти предмет набавке, препоручујемо да се изврши анализа таквих поступака јавних набавки у погледу креирања услова и саме конкурентности те сходно резултатима анализе сагледају могућа унапређења процеса јавних набавки.

Процесом ревизије направљен је увид у поједине поступке избора најповољнијег добављача при чему су уочене одређене слабости приликом сачињавања тендерске документације и саме евалуације понуда. Констатовали смо да се приликом састављања тендерске документације не дефинишу услови за доказивање преференцијалног третмана онако како је прописано Одлуком о обавезној примјени преференцијалног третмана домаћег. Такође, уочено је да се приликом евалуације понуда не посвећује дужна пажња да ли понуђач испуњава све услове и доставља све релевантне доказе тражене тендерском документацијом, као и да и поред чињенице да се тендерском документацијом захтјева у одређеном року достављање банкарске гаранције за добро извршење посла иста благовремено не достави.

7.1. Набавка материјала (канцеларијски и амбалажни) - Поступак избора најповољнијег добављача за набавку материјала извршен је на основу отвореног поступка, подјелом на пет лотова. Укупно планирана вриједност набавке је 265.000 КМ. Увидом у тендерску документацију за предметну набавку као и добијене податке и информације током ревизије утврдили смо да је понуда изабраног добављача (за лот 3) достављена је за два лота заједно, иако је тендерском документацијом назначено да понуђачи могу доставити понуду за један лот, за неколико лотова или за све лотове, те да се за сваки лот подноси посебна понуда (у одвојеним ковертама). Такође, и поред чињенице да је другоранжирани понуђач дао изјаву да ужива преференцијални третман и да је доставио доказе тражене тендерском документацијом, уочено је да је комисија приликом евалуације понуда занемарила наведено те на понуђену цијену другоранжираног понуђача, није примијењен преференцијални фактор од 15%, а на основу чега је понуда другоранжираног понуђача (77.358 КМ) требала бити оцјењена као најприхватљивија. У коначници за лот 3 је закључен уговор у вриједности од 75.977 КМ, са добављачем за којег је комисија констатовала да је најповољнији.

7.2. Набавка путничког моторног возила процијењене вриједности 50.000 КМ је проведена путем конкурентског поступка који је објављен на интернетској страници Комисије и у Службеном гласнику БиХ. На захтјев за учешће у поступку набавке моторног возила тендерска документација је достављена за седам потенцијалних понуђача. До остављеног рока за доставу понуда, само један понуђач је доставио своју понуду у вриједности од 49.900 КМ, коју је комисија у поступку евалуације понуда оцијенила квалификованом и дала препоруку уговорном органу за додјелу уговора. Након прибављања мишљења Правобранилаштва БиХ уговор је и закључен.

У наведеном поступку, тендерском документацијом су тражене техничке карактеристике возила које упућују на могућност преферирања одређене марке возила. Наиме, тражене техничке карактеристике возила (висина, ширина, дужина, снага мотора, запремина

мотора) и спецификације серијске опреме упућују на могуће преферирање одређеног возила и ограничење конкуренције у предметној набавци.

Поред тога, приликом сачињавања тендерске документације за предметну набавку уочене су одређене слабости, точније у складу са Правилником о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ као обавезни квалификациони критеријум Комисија није захтијевала план одржавања који укључује трошкове редовних сервиса у периоду важења гаранције, а минимално за 120.000 пријеђених километара. *Скрећемо пажњу на одредбе дефинисане наведеним Правилником Савјета министара.*

Препоручамо да се приликом сачињавања тендерске документације у погледу техничких спецификација обезбједи да иста буде недискриминирајућа према добављачима, те да се обезбједи правична и активна конкуренција на тржишту.

7.3. Набавка рачунарске, електронске и опреме за пренос података и гласа планиране вриједности 85.000 КМ проведена је путем отвореног поступка. Тендерском документацијом набавка је подијељена на три лота. Техничка спецификација није имала елементе позивања на робе одређене израде или на робне марке, типове и одређено поријекло или производњу ради фаворизовања или елиминације одређених понуђача. Документацијом је тражено да понуђач мора посједовати потврду/овлаштење од произвођача или од овлашћеног представника произвођача на тржишту Босне и Херцеговине, да може продати опрему која је предмет набавке. По окончању поступка закључени су уговори по свим лотовима у укупној вриједности 83.937 КМ.

Мишљења смо да ауторизација произвођача или доказ да понуђач има овлаштење од произвођача може бити оправдана само у изузетним случајевима, односно ако је материјалним законом или природом предмета набавке то оправдано, што у предметној набавци није случај.

Реализација уговора: Што се тиче саме реализације закључених уговора, може се констатовати да Комисија кроз испоруку појединих роба није вршила наплату пенала од изабраних понуђача у случају неиспуњења њихових обавеза, односно кашњења у испуњењу истих. Такође, проведеном ревизијом уочено је да институција за закључене уговоре, који се у великом броју односе на програм Локални избори 2016. године, не води интерну евиденцију реализације потписаних уговора.

Препоручујемо Комисији да обезбједи отклањање уочених слабости приликом дефинирања увјета тендерске документације и евалуације испуњавања истих, а све у циљу досљедне примјене опћих принципа Закона о јавним набавкама и подзаконских аката.

8. Приходи

У Годишњем финансијском извјештају за 2016. годину, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 307.754 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 211.246 КМ мање.

Значајни приходи евидентирани су на основу наплате новчаних казни (161.610 КМ) које изриче Комисија у складу са Изборним законом БиХ и Законом о финансирању политичких странака.

Евидентирање прихода на конту остали приходи (43.207 КМ) извршено је на основу продаје основних средстава и СМС услуга. Планирана средства по овом конту су 405.000 КМ. У складу са Изборним законом БиХ политички субјекти за учешће на изборима уплаћују таксу у износу које својом одлуком утврди Комисија. Уплата средстава се врши на подрачун Комисије, konto одгођени приходи. Политичким субјектима који по проведеним изборима освоје мандат враћа се уплаћена такса, док се преостала средства оприходују и евидентирају у Главној књизи Комисије. За учешће на локалним изборима 2016. године уплаћена су средства у вриједности 717.073 КМ. С обзиром да није окончана активност поврата свих средстава закључно са 31.12. 2016. године средства по овом основу ће се оприходовати у 2017. години.

Комисија је у циљу праћења наплате прихода успоставила одређени систем и то на начин да је сачињен програм у који се уносе одређени подаци везани за потраживања и наплату прихода. Процесом ревизије уочено је да исти није поуздан и да презентовани подаци из система одступају од података у Главној књизи. Такође одредбе интерног акта Комисије о процедурама остваривања прихода по врсти прихода, који је донешен још 2009. године, нису примјењиве, јер је извршена промјена систематизације и организације Комисије. На основу наведеног можемо закључити да успостављени систем евидентирања и праћења прихода у Комисији није у пуној мјери поуздан, јер исти генерише неусаглашене помоћне и евиденције у Главној књизи.

С обзиром да приходи Комисије представљају финансијски значајна средства, мишљења смо да је неопходно процес праћења наплате прихода прецизно уредити интерним актом, којим би био дефинисан начин евидентирања прихода у помоћне евиденције, начин праћења прихода те рокови за провођење активности.

9. Остало

9.1. Вишегодишњи капитални пројекат

Одлуком о одобравању изведбеног пројекта Јединственог изборног информационог система Босне и Херцеговине који је уврштен у програм вишегодишњих капиталних улагања за период 2010.-2012. године одобрено је укупно 3.255.147 КМ. Реализација пројекта значајно касни те су неутрошена средства из претходне године у износу од 1.137.705 КМ пренесена у 2016. годину. У току 2015. године је проведен дио планираних процедура за набавку софтвера и опреме гдје су уговори са изабраним понуђачима закључени у децембру 2015. године, а рачуни за поменуте уговоре су реализовани у 2016. години. У току 2016. године је такође проведен дио планираних процедура које су и реализоване у 2016. години, изузев радова на успостављању рачунарске и електро мреже који су окончани почетком 2017. године. Реализација у 2016. години износи 597.918 КМ.

Пројекат након шест година није имплементиран у цијелости па су преостала неутрошена средства у износу од 539.787 КМ пренесена у 2017. годину. Да би се Пројекат имплементирао у складу са пројектним планом потребно је окончати четврту фазу Пројекта те реализовати: набавке софтвера ГЕО информациони систем, стручне услуга надзора над реализацијом Пројекта и едукације особља запосленог у ИКТ одсјеку.

Сматрамо да је потребно максимално ангажовање на провођењу планираних процедура набавки и на окончању пројекта у циљу стварања предуслова за ефикасније провођење активности из основне надлежности Комисије који се обезбјеђују реализацијом вишегодишњег капиталног пројекта.

10. Коментари

У остављеном року Комисија није доставила коментаре на Нацрт извјештаја о финансијској ревизији за 2016. годину, тако да је овај Извјештај сачињен без корекција у односу на Нацрт извјештаја о финансијској ревизији за 2016. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Наташа Павловић, виши ревизор,
с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Неџад Хајтић, виши ревизор, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Ива Зељко, ревизор, с.р.

Лутвија Шрндић, ревизор, с.р.

Славиша Вуковић, ИТ ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета

Драгољуб Ковинчић, виши ревизор,
с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2016. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2016. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2016. годину

Назив институције: Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	6.644.000	-5.000	6.639.000	5.709.524	86
Бруто плате и накнаде	2.537.000	0	2.537.000	2.408.147	95
Накнаде трошкова запослених	337.000	0	337.000	294.432	87
Путни трошкови	134.000	0	134.000	118.230	88
Издаци телефонских и пошт.услуга	198.000	473.000	671.000	640.107	95
Издаци за енергију и ком.услуге	75.000	8.000	83.000	75.280	91
Набавка материјала	1.773.000	-486.000	1.287.000	836.743	65
Издаци за услуге превоза и горива	185.000	0	185.000	132.646	72
Унајмљивање имовине и опреме	211.000	0	211.000	159.958	76
Издаци за текуће одржавање	63.000	0	63.000	34.192	54
Издаци за осигурање	6.000	0	6.000	5.787	96
Уговорене и друге посебне услуге	1.125.000	0	1.125.000	1.004.001	89
2. Капитални издаци	252.000	5.000	257.000	241.492	94
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	182.000	5.000	187.000	180.346	96
Набавка осталих сталних средстава		0			
Набавка сталних средстава у облику права		0	0	0	
Реконструкција и инвестиционо одрж.	70.000	0	70.000	61.145	87
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	0	1.137.705	1.137.705	597.918	53
Јединствен изборни информациони систем		1.137.705	1.137.705	597.918	53
5. Новчане донације	0	94.522	94.522	92.086	97
Донација Амбасаде Републике Турске		821	821	821	100
Донација Вијећа Европе 2016		93.701	93.701	91.264	97
Укупно (1+2+3+4+5)	6.896.000	1.137.705	8.128.228	6.641.019	82

Напомена: колона 2 у збиру треба да одговара одобреном буџету по закону тако што:

вишегодишње капиталне издатке одобрене у буџету за текућу годину треба приказати под ред.бр.4.у колони 2.

вишегодишње капиталне издатке пренесене из ранијих година треба приказати под ред.бројем 4. у колони 3.

новчане донације одобрене у буџету за текућу годину треба приказати под редним бројем 5. у колони 2.

новчане донације одобрене ван буџета за текућу годину треба приказати под редним бројем 5. у колони 3.

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана _____ 2017. године.

Предсједница
др Ирена Хаџиабдић

Биланс стања на 31.12.2016. године

Назив институције: Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2015.	31.12.2016.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	10.138	8.668	86
Новчана средства	3.853	2.575	67
Краткорочна потраживања	6.285	6.093	97
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	1.094.499	1.509.304	138
Стална средства	3.749.557	4.351.878	116
Исправка вриједности	2.655.058	2.842.574	107
Неотписана вриједност сталних средстава	1.094.499	1.509.304	138
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	1.104.637	1.517.972	137

3. Краткорочне обавезе и разграничења	335.731	318.822	95
Краткорочне текуће обавезе	25.134	72.578	289
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	223.806	218.418	98
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	86.791	27.826	32
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	1.094.499	1.509.304	138
Извори средстава	1.094.499	1.509.304	138
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	1.430.230	1.828.126	128
------------------------------	------------------	------------------	------------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника неће бити уравнотежен (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило дана _____ 2017. године

Предсједница
др Ирена Хаџиабдић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Централне изборне комисије Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Комисија) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2015. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2015. годину (Службени гласник БиХ број 40/15) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Комисије.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, _____

Предсједница

др Ирена Хаџиабдић